

Uchwała nr 52/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 26 kwietnia 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr LXXVIII/421/24 Rady Miejskiej w Pacanowie z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie poboru podatku rolnego, podatku leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk (sprawozdawca), Iwona Kudła, Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

stwierdza nieważność uchwały nr LXXVIII/421/24 Rady Miejskiej w Pacanowie z dnia 17 kwietnia 2024 roku w sprawie poboru podatku rolnego, podatku leśnego i od nieruchomości, w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso z powodu naruszenia art. 25a ww. ustawy o samorządzie gminnym.

Uzasadnienie

Uchwała nr LXXVIII/421/24 Rady Miejskiej w Pacanowie z dnia 17 kwietnia 2024 roku w sprawie poboru podatku rolnego, podatku leśnego i od nieruchomości, w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 18 kwietnia 2024 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

W dniu 24 kwietnia 2024 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu. O powyższym terminie posiedzenia Kolegium powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego, z pouczeniem stosownie do treści art. 18 ust. 3 ww. ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Przedstawiciele Gminy Pacanów nie uczestniczyli w posiedzeniu Kolegium w wyznaczonym terminie badania przedmiotowej uchwały.

W toku postępowania nadzorczego stwierdzona została wada prawna badanej uchwały o charakterze istotnego naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do stwierdzenia nieważności tej uchwały.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Zgodnie z treścią § 1 w uchwale nr LXXVIII/421/24 Rada Miejska w Pacanowie zarządziła pobór w drodze inkasa podatku od nieruchomości od osób fizycznych, podatku rolnego od osób fizycznych, i podatku leśnego od osób fizycznych. W § 2 uchwały Rada Miejska wyznaczyła na inkasentów osoby według imiennego wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do w.w. uchwały, określając jednocześnie w § 5 uchwały wynagrodzenie za inkaso.

Na podstawie wyników głosowania jawnego nad uchwałą nr LXXVIII/421/24 i załącznika nr 1 do tej uchwały ustalono, że w głosowaniu nad projektem tej uchwały udział wzięło 13 radnych i wszyscy głosowali za przedmiotową uchwałą. Cztery osoby spośród radnych biorących udział w głosowaniu tj. Artur Czub, Henryka Komasara, Mirosław Matuszewski i Stanisław Serafin wyznaczeni zostali jako inkasenci.

W ocenie Kolegium Izby zaistniały sposób głosowania nad uchwałą nr LXXVIII/421/24 stanowi naruszenie art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

Pod pojęciem interesu prawnego należy rozumieć osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Radny nie może więc brać udziału w głosowaniu w sprawach, które dotyczą jego osoby, z uwagi na to, że z mocy art. 25a ustawy o samorządzie gminnym podlega wyłączeniu z głosowania.

W kontekście badanej uchwały nie budzi wątpliwości to, że uchwała ta nadaje osobie będącej w momencie głosowania radną uprawnienie związane z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta (a zatem uprawnienie o charakterze majątkowym).

Jeżeli zatem cztery osoby spośród radnych zgodnie z załącznikiem do uchwały nr LXXVIII/421/24 jest wyznaczonych inkasentami pobierającymi z tego tytułu wynagrodzenie to niewątpliwie osoby te podlegały wyłączeniu od głosowania nad uchwałą. Zasadą bowiem jest to, że narusza prawo udział radnego w głosowaniu nad uchwałą dotyczącą jego interesu prawnego jeśli nie nastąpi wyłączenie tego radnego z udziału w głosowaniu. Zasada ta wynika nie tylko wprost z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym ale również poparta jest orzecznictwem sądowym i administracyjnym oraz dorobkiem doktryny. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego "zawsze udział w głosowaniu radnego podlegającego wyłączeniu z mocy przepisu art. 25a usg, będzie stanowił istotne naruszenie prawa" (wyrok z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. akt III FSK 3940/21). NSA wskazał też iż „Podobne stanowisko prezentowane jest również w doktrynie prawa (zob. S. Bułajewski, Zakaz głosowania radnego w sprawie dotyczącej jego interesu prawnego, Glosa do wyroku WSA w Białymstoku z dnia 22 grudnia 2011 r., II SA/Bk 167/11; Samorząd Terytorialny 2018/1-2/165-171.)”.

W rozpatrywanym stanie faktycznym sposób uchwalenia uchwały nr LXXVIII/421/24 niewątpliwie pozostawał w sprzeczności z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym z uwagi na udział

w głosowaniu nad w.w. uchwałą radnych podlegających wyłączeniu. W konsekwencji tego należy uznać, że uchwała nr LXXVIII/421/24 podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka